

BOSNA I HERCEGOVINA
TUZLANSKI KANTON
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
GRAD GRADAČAC
JU CENTAR ZA SOCIJALNI RAD
G R A D A Č A C

INFORMACIJA

O STANJU SOCIJALNE ZAŠTITE NA PODRUČJU GRADA GRADAČAC
za period 01.01.2019 - 30.09.2019. godine

Gradačac, oktobar 2019. godine.

Uvodne napomene:

Socijalna zaštita je najsloženija oblast društvenog života i kao takva Ustavom i Zakonom definisana je kao djelatnost od posebnog društvenog interesa. U svojoj osnovi, socijalna zaštita usmjerena je na osiguranje socijalne sigurnosti građana i porodica koji se, sticajem različitih društvenih i životnih okolnosti, nalaze u stanju socijalne potrebe.

U FBiH socijalna zaštita je uređena fragmentirano i u osnovnim pravima definisana na federalnom nivou, a finansijske obaveze prema korisnicima podijeljene su na Federaciju BiH i kantone.

Socijalna i dječija zaštita, kao organizirana društvena djelatnost, od posebnog društvenog interesa, kao dio ukupne socijalne politike, neposredno, posredstvom specijaliziranog institucionalnog oblika organizovanja - Centara za socijalni rad, usmjerena je na obezbjeđenje socijalne sigurnosti građana i njihovih porodica, koje se nađu u stanju socijalne potrebe.

Osnovna djelatnost Centra

Osnovna djelatnost Centra, utvrđena zakonima je:

- pružanje svih vidova socijalne zaštite utvrđene zakonima,
- zdravstvena zaštita utvrđena zakonom
- rad na otkrivanju, suzbijanju i otklanjanju uzroka koji izazivaju stanje socijalne potrebe,
- organizacija preventivno-socijalne zaštite na teritoriji Grada, povezujući sve nosioce socijalne zaštite, rad na realizaciji i davanje konkretnih prijedloga za njihovo rješavanje u sprovođenju socijalne zaštite, zaštite porodice i njenih članova i građana pojedinaca,
- praćenje pojava i uzroka, te rad sa vaspitno zapaštenom i zanemarenom djecom-maloljetnicima,
- sprovođenje /izvršavanje/ mjera maloljetničke delikvencije,
- razvrstavanje djece i omladine ometene u psiho-fizičkom razvoju,
- rad na suzbijanju uzroka i posljedica asocijalnog ponašanja /skitnja, toksikomanija, prosjačenje, krađa, prostitucija i drugih društveno negativnih i devijantnih pojava,
- rad sa porodicom, bračnim partnerima, djecom u brakorazvodnom postupku, na lično obraćanje stranaka i na zahtjev sudova,
- posredovanje između bračnih partnera, prije podnošenja tužbe za razvod braka,
- stručna obrada i davanje mišljenja sudovima u brakorazvodnom postupku o povjeri i izdržavanju maloljetne djece,
- rješavanje problema u vanbračnim zajednicama,
- smještaj djece i odraslih, koji se nađu u stanju socijalne potrebe i zaštite u porodice i ustanove,
- vršenje obrade i davanje mišljenja sudu, o sposobnosti maloljetnih lica za sklapanje braka prije punoljetstva,
- rad sa djecom bez roditeljskog staranja,
- poslovi starateljstva /djece i odraslih/,
- poslovi dječije zaštite,
- osnovna prava porodice sa djecom-naknada umjesto plate ženi-majci u radnom odnosu, odnosno novčana pomoć za vrijeme trudnoće i porođaja ženi – majci, koja nije u radnom odnosu, i drugi vidovi pomoći,

- poslovi civilnih žrtava rata,
- poslovi ostvarivanja novčanih prava na ličnu nvalidninu, dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica i ortopetski dodatak
- poslovi subvencija i naturalnih davanja,
- zdravstvena zaštita lica preko 65 .godina i djece do polaska u osnovnu školu,
- vođenje svih potrebnih evidencija iz oblasti socijalne i dječije zaštite-odnosno cjelokupne djelatnosti Ustanove,
- pripremanje prijedloga, analiza, programa, informacija o stanju i problemima iz djelatnosti Centra,
- usavršavanje metoda i kriterija rada,
- vršenje svih drugih poslova koji proizilaze iz Programa rada Ustanove, kao i na zahtjev odgovarajućih resornih organa i institucija Federacije, Kantona i Grada.

Korisnici socijalne zaštite

Korisnici socijalne zaštite su:

- djeca bez roditeljskog staranja,
- odgojno zapuštena djeca,
- odgojno zanemarena djeca,
- djeca čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama,
- lica sa invaliditetom i lica ometena u fizičkom i psihičkom razvoju,
- materijalno neosigurani za rad nesposobna lica,
- stara lica, bez porodičnog staranja,
- lica sa društveno negativnim ponašanjem,
- lica izložena zlostavljanju i nasilju u porodici,
- lica i porodice u stanju socijalne potrebe kojima je usljed posebnih oklonosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.

Prava iz socijalne zaštite:

Visine iznosa mjesečnih novčanih primanja korisnika socijalne zaštite po Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom TK-a, utvrđene su Naredbom o visini mjesečnih novčanih pomoći i naknada korisnika socijalne zaštite, Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak TK-a, za 2019. godinu iznose:

1. Stalna novčana pomoć.....128,00 KM
2. Porodični dodatak za nesposobnog člana..... 37,00 KM
4. Hraniteljstvo
 - 4.1. Tradicionalno
 - 4.1.1.Naknada hranitelju 129,00 KM
 - 4.1.2. Naknada za izdržavanje hranjenika258,00 KM
 - 4.2. Specijalizirano
 - 4.2.1. Naknada hranitelju258,00 KM
 - 4.2.2. Naknada za izdržavanje hranjenika430,00 KM
 - 4.3. Hitno i povremeno – po danu, zavisno od potreba, a za osnovicu se uzima cijena tradicionalnog ili specijaliziranog hraniteljstva tako što se iznos visine naknade dijeli sa 30 dana.

Socijalna zaštita-ostala prava

1. Subvencija troškova sahrane dženaze-pokopa..... do 500,00 KM
2. Jednokratna novčana pomoć za lica..... do 230,00 KM

3. Jednokratna novčana pomoć za porodicu.....do 383,00 KM
4. Privremena novčana pomoć do 115,00 KM
-Porodični dodatak za nesposobnog člana -30%od iznosa privremene novčane pomoći
5. Jednokratna novčana pomoć za operemu novorođenog djeteta-----159,00 KM
6. Prehrana za djecu do navršenih 6 mjeseci života za nezaposlene majke ---- 80,00KM
- 7.Naknada i pomoć u dijelu ostalih prava utvrdjenih zakonom isplaćivat će se u skladu sa posebnim Odlukama Vlade Kantona i na način definisan Odlukama.

Socijalna zaštita po zakonu F BiH

Lična invalidnina, naknada za njegu i pomoć od strane drugog lica i ortopedski dodatak po Federalnom zakonu iznose:

1. Lična invalidnina:
I grupa invaliditeta - 100% - 109,76 KM ,
II grupa 90% - 82,32 KM
2. Naknada za njegu i pomoć od strane drugog lica:
I grupa 274,40 KM
II.grupa 137,20 KM
3. Ortopedski dodatak 19,21 KM

Prava civilnih žrtava rata, koja se ostvaruju u omjeru 70% iz Budžeta F BiH i 30% iz Budžeta TK-a iznose:

1. Lična invalidnina:
I grupa invaliditeta 100%.....109,76 KM
II grupa invaliditeta 90%.....82,32 KM
2. Dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica:
I grupa.....274,40 KM
II grupa.....137,20 KM
3. Ortopedski dodatak I grupa.....19,21 KM

Prava civilnih žrtava rata:

1. Lična invalidnina:
I grupa invaliditeta - 100%.594,94 KM
II grupa – 100%.....434,31 KM
III grupa invaliditeta - 90%.....327,22 KM
IV grupa – 80%255,83 KM
V grupa – 70%.....190,38 KM
VI grupa – 60%.....107,09 KM
2. Dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica:
I stepen 100%594,94 KM
II stepen 70%416,46 KM
III stepen 50% 297,47 KM
3. Ortopedski dodatak
I stepen – 29%.....172,54 KM
II stepen – 22%130,89 KM
III stepen – 17%101,14 KM
4. Porodična invalidnina

1 član porodice	255,83 KM
2 člana porodice	327,22 KM
3 člana porodice.....	356,97 KM
4 člana porodice	386,72 KM
5. Mjesečno lično novčano primanje.....	594,94 KM

Finansiranje socijalnih davanja

Sredstva za ove vidove pomoći obezbijedjena su iz budžeta TK-a, izuzev sredstava za invalidninu, naknadu za njegu i pomoć od strane drugog lica i ortopedski dodatak, koja obezbijedjuje Federacija, kao i 70% sredstava za civilne žrtve rata, te jednokratne novčane pomoći koje obezbjeđuje pored Kantona i Grad Gradačac.

U sljedećoj tabeli je prikazan broj korisnika, izvor prihoda i novčani iznosi koji su putem ove Ustanove obezbijedjeni u periodu 01.01.2019 - 30.09.2019. godine, našim korisnicima.

Korisnici novčanih pomoći na području Grada su:

R/B	OBLIK POMOĆI	BROJ NOSILACA DOMAĆINSTVA	BROJ NESPOSOBNIH ČLANOVA DOMAĆINSTVA	IZVOR PRIHODA	NOVČANI IZNOSI
1.	Korisnici stalne novčane pomoći	310	76	Budžet TK-a	386.213,00 KM
2.	Korisnici lične invalidnine, naknade za njegu i pomoć od strane drugog lica i ortopedskog dodatka	674	/	Budžet FBiH	1.419.752,43 KM
3.	Izdržavanje odraslih u porodici	2	2	Budžet TK-a	2.298,00 KM
4.	Djeca bez roditeljskog staranja u drugim porodicama	4	4	Budžet TK-a	5.520,00 KM
5.	Djeca u SOS – Kinderdorf	4	/	Budžet TK-a	9.000,00 KM
6.	CŽR – (porodice poginulih civila i invalida rata)	123	/	Budžet TK-a 30% i Budžet FBiH 70%	100.422,51 Budžet TK i 244.242,61 Budžet FBiH

7.	Zbrinjavanje lica u ustanovama socijalne zaštite	33	/	Budžet TK-a	Zaključen tek 12/18 zbog neredovne isplate
8.	Subvencija troškova prijevoza	38	/	Budžet TK-a	69.699,20 KM
9.	Subvencija troškova dženaze, sahrane, pokopa	14	/	Budžet TK-a	5.820,00 KM
10.	Korisnici jednokratnih novčanih pomoći	213	/	Budžet TK-a	32.510,00 KM
11.	Korisnici dječijeg dodatka	716	1361	Budžet Tk-a	327.360,00 KM
12.	Korisnici dječijeg dodatka – uvećani DD	83	85	Budžet TK-a	38.350,00 KM
13.	Naknada porodiljama u radnom odnosu	105	/	Budžet TK-a	Prema visini plate koju porodilja ostvaruje u firmi u kojoj je zaposlena
14.	Jednokratna novčana pomoć za opremu novorođenog djeteta	47	/	Budžet TK-a	7.683,00 KM
15.	Zdravstvena zaštita	/	/		
-	Osobe preko 65. godine života	769	/	Budžet TK-a	89.142,48 KM
-	Djeca do 6. godine	54	/	Budžet TK-a	6.259,68 KM
16.	Korisnici jednokratnih novčanih pomoći-opština	78	/	Budžet Grada	20.502,00 KM
17.	Obrok za vrijeme nastave u osnovnom	44		Budžet TK-a	5.393,00 KM

	obrazovanju				
18.	Prehrana djece do navršenih 6. mjeseci života za nezaposlene majke	35			25.009,00 KM
	U K U P N O				2.795.176,91 KM

Pojašnjene:

- korisnici stalne novčane pomoći u svom mjesečnom iznosu primaju dodatak u iznosu od 37,00 KM, na nesposobne članove domaćinstva kako Zakon o socijalnoj zaštiti propisuje, a isti su djeca koja su na redovnom školovanju, jer se smatraju da su nesposobna za samostalan rad i privređivanje.
- Subvencija troškova prevoza prema Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom obuhvata korisnike - djecu sa posebnim potrebama koji putuju u određena udruženja i škole koje pružaju pomoć djeci sa smetnjama u razvoju, kao i subvenciju za pratnju u konkretnom slučaju roditelje djece jer su roditelji obavezni kao pratnja svojoj djeci sa poteškoćama, takođe subvecija prevoza je regulisana i za djecu osnovnih i srednjih škola iz porodica koji su korisnici socijalne pomoći , a koji putuju na relaciji dužoj od tri kilometra;
- Korisnici dječijeg dodatka su porodice čiji roditelji su nezaposleni ili im prihod ne prelazi cenzus od 7% godišnje prosječne plate TK-a po članu domaćinstva;
- Korisnici uvećanog dječijeg dodatka su djeca sa poteškoćama u razvoju.
- Naknada porodilja u radnom odnosu se odnosi na žene majke – porodilje koje su u radnom odnosu i Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak vrši refundaciju troškova poslodavcima kod kojih je porodilja u radnom odnosu.
- Jednokratna novčana pomoć za opremu novorođenog djeteta se odnosi na nezaposlene majke proodilje, ukoliko im prihod po članu domaćinstva ne prelazi cenzus od 25% godišnje ostavrene plate TK-a;
- Obrok za vrijeme nastave odnosi se na korisnike stalne novčane pomoći koji imaju djecu u osnovnom obrazovanju i mjesečno iznosi 1,00 KM po danu provedenom na nastavi;
- Prehrana djece do navršenih 6 mjeseci života se odnosi na nezaposlene majke proodilje čiji prihod ne prelazi po članu domaćinstva cenzus od 25% godišnje prosječne plate ostvarene u TK-a.

Sredstva koja se izdvajaju za socijalno ugrožene pojedince i porodice na području Grada Gradačca (iz Budžeta Grada, Kantona i Federacije), iznose zaključno sa septembrom 2019. godine 2.795.176,91 KM.

Finansijski efekti rada Ustanove na krajnjeg korisnika:

Iz predloženog pregleda očito je da je mnogo korisnika i kategorija, koji su obuhvaćeni različitim vidovima zaštite, novčanom, zdravstvenom i drugim oblicima.

Takođe, moramo istaći, da iako smo obradili i trebivali navadana novčana sredstva, naši korisnici nisu na svoje tekuće račune dobili sva sredstva, zbog kašnjenja isplata.

Poseban problem, predstavlja jedan određeni broj socijalno ugroženih osoba, penzionera, sa najnižim penzijama, a kojima je penzija osnovni izvor prihoda porodice. Problemi vezani za ovu kategoriju stanovništva su uglavnom materijalne, zdravstvene i stambene prirode. Vrlo često se obraćaju za pomoć ovoj Ustanovi. Međutim, naše mogućnosti su ograničene, kako zakonskom regulativom, tako i nedostatkom sredstava. Sve to usložnjava i te kako, tešku situaciju ove populacije.

Pored kategorija šticećenika koje smo naveli, a koje Centar redovno prati i pomaže u svojoj svakodnevnoj aktivnosti, Centar, povremeno koliko je u mogućnosti, pomaže i slijedeće rizične kategorije socijalno ugroženih građana: demobilisane borce, osobe koje se nalaze na evidenciji Biroa za zapošljavanje, kao i sve ostale građane koji, se nađu u stanju socijalne potrebe, a koje nisu u mogućnosti obezbijediti ni minimum sredstava za životnu egzistenciju.

Porodična kuća za djecu bez roditeljskog staranja "DUGA"

Od 1997. godine u sklopu ove Ustanove egzistira i porodična kuća za djecu bez roditeljskog staranja "Duga". Humanitarna organizacija "Kinderberg" izgradila je namjenski građevinski objekat za djecu bez roditelja. Građevinski objekat je sagrađen na zemljištu ove Ustanove. Ugovorom je regulisano da se građevinski objekat mora koristiti namjenski za smještaj djece bez roditelja, najmanje 20 godina, a ukoliko se nebi poštile Odredbe ovog Ugovora HO "Kinderberg" bi izgrađeni objekat preuzela u svoje vlasništvo. Obaveza o finansiranju "DUGE" regulisana je potpisanim Ugovorom između Humanitarne organizacije "Kinderberg", Grada Gradačac i JU Centra za socijalni rad Gradačac. Brigu o djeci, JU Centar za socijalni rad Gradačac, je povjerio SOS-tetama, a odvijanje i funkcionisanje života prati i nadzire Stručni multidisciplinarni tim JU Centra za socijalni rad Gradačac.

Pored ove djece, "Duga" se koristi, kao prihvatni centar za djecu koja se nađu u stanju potrebe zbrinjavanja (čak i sa područja drugih općina / gradova), a što ovoj Ustanovi uvećava troškove finansiranja. U Dugi je trenutno smješteno osmero djece različite životne dobi.

Saradnja sa drugim organima, organizacijama, ustanovama i NVO

U cilju što kvalitetnijeg i bržeg obavljanja programskih utvrđenih zadataka, Centar je u proteklom periodu, kao i do sada najviše saradjivao sa :

- organima Federacije BiH, Kantona, Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike, Ministarstvom za rad i socijalnu politiku TK-a, Gradskim vijećem, Gradskom službom za društvene djelatnosti i boračko invalidsku zaštitu i drugim službama i organima uprave Grada Gradačac, Načelništvom Grada, sa organima mjesnih zajednica sa područja Grada.

- školama, omladinskim i dječijim organizacijama, raznim udruženjima na nivou Grada i šire,

- sa ustanovama u Federaciji i TK-a, u kojima se nalaze smještena maloljetna i punoljetna lica sa područja naše lokalne zajednice.

- sa nadležnim organima i ustanovama: Općinskim/gradskim sudovima, Kantonalni sudom, Kantonalno javno tužilaštvo, Policijskom upravom, Domom zdravlja i drugim organima i ustanovama,

- stalna saradnja sa centrima za socijalni rad općina/gradova u TK-a, Federaciji, RS, Brčko Distriktu.

Sa nevladinim sektorom,ostvaruje se uspješna saradnja naročito u pogledu edukacije kadra.

ZAKLJUČNI DIO – PRIJEDLOG MJERA

Sistem socijalne zaštite i dalje je nedovoljno finansiran sa svih nivoa. Potrebno je omogućiti i obezbijediti veću socijalnu uključenost građana, posebno socijalno ranjivih grupa i pojedinaca, s obzirom na veoma tešku socio-ekonomsku situaciju i isključenost u kojoj se nalaze.

Kako bi JU Centar za socijalni rad, mogao još kvalitetnije i bolje realizovati utvrđene zadatke iz zakona i drugih propisa, koji prate oblast socijalne problematike, a koji se svakim danom proširuju, potrebno je iznaći mogućnost prevazilaženja problema.

Reforma socijalne zaštite mora biti zasnovana na partnerstvu vladinog i nevladinog sektora sa jasnom vizijom i konkretnom akcijom usmjerenom prema krajnjem korisniku, posebno radi preraspodjele siromaštva i približavanju usluga u socijalnom radu i socijalnoj zaštiti.

Izgraditi održiv sistem socijalne zaštite , odnosno drugačije sistemski riješiti ukupni socijalni sektor na nivou Federacije-jedinstveno, a zatim na nivou države BiH, koji će biti zasnovan na potrebama a ne na pravu.

Ubrzati proceduru donošenja i usvajanja novih zakona/4 zakona /na nivou FBiH,čime bi osnovna prava iz socijalne zaštite bila ista za sve građane na teritoriji FBiH, koji imaju pravo na ostvarenje istih.

- Broj zaposlenih u odnosu na obim poslova je nesrazmjeran, te bi Centar za socijalni rad kao noseća institucija u sistemu socijalne zaštite morao imati veće broj zaposlenih a posebno se to odnosi na prijem novih socijalnih radnika;

- Kontinuirano nametanje novih poslova (usvajanje novih zakona, uredbi, odluka zaključaka na nivou Federacije BiH, Kantona, koje ne prate novi kadrovi niti materijalna podrška za njihovu realizaciju,

- Stalni rast administrativnih poslova koji eliminiraju stručni rad, čime Centar sve više gubi smisao stručne ustanove i prijeti da se pretvori u čisto administrativnu Ustanovu.

- Moramo napomenuti da smo od januara 2018. godine od strane resornog Ministarstva u pravo uveli prehranu za djecu do navršениh 6. mjeseci života za nezaposlene majke porodilje, kao i obrok u vrijeme nastave u školama osnovnog obrazovanja u iznosu od 1,00 KM po djetetu po danu redovnog prisustva na nastavi, što iziskuje dodatne troškove u slanju i otpremanju pošte i povećanom obimu poslova.

- Nerealna očekivanja vladinog i nevladinog sektora da Centar za socijalni rad preuzme i rješava sve probleme građana-stambene probleme, nezaposlenost, zdravstvena zaštita, problemi duševnih bolesnika, naročito počinitelaca krivičnih djela, maloljetnih počinitelaca krivičnih djela, narkomanija, alkoholizam, nasilje u porodici, žrtve trgovine ljudima, i sl.

- Potreba većeg stepena intervencija države u porodicu , koja je jedino moguća kroz stručnost i osposobljenost organa starateljstva, koji će cijeliti kad i koja porodica nije u stanju da ispunjava svoje obaveze,

- Problem maloljetničke delikvencije na širem području BiH, a koji se kao kriminogeni oblik štetnog ponašanja, odražava i na stanje sigurnosti građana našeg Grada, pokazuje opasnu tendenciju eskalacije.

Centar za socijalni rad, u sklopu svoje redovne djelatnosti provodi mjere prevencije i tretmana poremećaja u ponašanju djece i mladih, koliko je to u mogućnosti s obzirom na obimnost poslova i zadataka koje obavlja.

- Kroz radno zakonodavstvo, obezbijediti prioritete u zapošljavanju djece bez roditeljskog staranja, kako bi uložena sredstva i briga oko potpune socijalizacije takve djece rezultirala potpunim osamostaljivanjem u stvaranju egzistencije sebi i budućoj porodici. Problem i potrebu ističemo već godinama.

- Da se svi subjekti i nadležne institucije uključe aktivno u bržu integraciju Roma u lokalnu zajednicu, svako sa svog aspekta djelovanja i rada.

- JU Centar za socijalni rad Gradačac je jedini Centar u FBiH, koji ima vaninstitucionalni oblik zbrinjavanja djece bez roditeljskog staranja i djece pod rizikom- Porodična kuća "Duga". Uskoro se očekuje i zakonsko rješenje tog vida zbrinjavanja djece. Akcioni plan FBiH ,upravo predviđa takav oblik zbrinjavanja, te je iz tih razloga potrebno uložiti maksimum svih potencijala za očuvanje kuće "Duga". Poslovi vezani za "Dugu", su dodatni poslovi svim uposlenicima Centra, koji iziskuju rad izvan radnog vremena, rad vikendom, praznicima, rad noću, za što radnici nisu plaćeni jer sredstva koja se izdvajaju nisu dovoljna. Iz tih razloga sredstva za funkcionisanje "Duge" potrebno je u narednom periodu povećati.

DIREKTORICA CENTRA
Amira Huseinbašić